

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popodne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PODRUŠNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRIČETEK USTA VNE REFORME V NEMČIJI

Odmev Gaylovega govora v nemškem tisku — Vsa javnost z rezervo sprejema njegove napovedi in z nezaupanjem zre v bodočnost

Berlin, 12. avgusta s. Ob veliki udeležbi se je vršila včeraj v plenarni dvorani državnega zbora proslava ustawe. Poslopje državnega zbora in vsa javna poslopnost v prestolnici so bila okrašena s slavnostnimi zastavami. V plenarni dvorani je bil nad predsedniškim sedežem obesen velikanski orel, nad sredino predsedniškovo ložo pa črno-rdeče-zlata standarda. Po kratki glasbeni predigri je povzel besedo državnji notranji minister v. Gayl, ki je v daljsem govoru naglasil potrebo ustavne reforme, če, da je danes ravno ta ustava edini vzrok sedanjega stanja. Razmere, v katerih moramo danes živeti, so lahko najboljši dokaz, da je ta ustava nujno potrebna spremembe. Ta reforma mora predvsem skleneti na spremembah volilnega prava. Odpraviti je treba številne manjše stranice. Razen tega mora biti vsaka odgovorna vlada v prvi zbornicu pomagata, ki jo bo ščitil pred posledicami parlamentarnih sklepov. Da bo treba ustavo v tej smeri spremeniti, je neizogibno.

Z notranjem ministrom je v enakem smislu govoril tudi državni kancelar Pa- pen.

Berlin, 12. avgusta AA. Včerajšnje proslave weimarske ustave so bile povsod brez incidentov. Proslavili so jih na doseganju način in s tradicionalno slovesnostjo. Zanimivo je, da so govorili, ki so jih imeli zastopniki južnoslovenskih držav na ta dan, dokaj rezervirani in da izražajo nezaupanje napram vladnim ustavnoreformnim načrtom. V Karlsruhe je uradni govornik med drugimi postavil vprašanje, ali ni liberalno načelo, na katerem slioni weimarske ustave, danes dobraba omajano in mestoma celo uničeno. Vitis je, da stopa Nemčija po včerajšnjih proslavah v odločilni štadij načelnih borb.

Liberalno berlinsko časopisje si ne prikriva tužnega vtisa, ki ga je zapustil go-

vor notranjega ministra barona Gayla.

»Vossische Zeitung« pravi, da je bila včerajšnja proslava v znemanju hinsavščine in da je državni kancelar Papen včeraj prejel z doseganjem tradicijo, ko na kraju proslave ni zaklesal običajnega pozdrava republike (»Naž živi republika!«). Vlada se je udeležila proslave z vidno rezervo.

»Berliner Tagblatt« ugotavlja, da notranji minister baron Gayl ni mogel zaveti weimarske ustave, da pa je v svojem govoru izpustil vsako hvalo, kolikor mu je bilo mogoče.

Komentarji Hugenbergovega časopisa so bolj osredotočeni na vprašanje nove vlade.

»Kreuzzeitung« vztraja na tem, da je treba v sedanjem položaju obdržati strankarsko neodvisno vladu, ker more le tako vladati izvestne potrebne ustavne reforme.

8 milijonom ljudi grozi smrt

Katastrofa, kakršne človeštvo še ne pomni — Voda, kuga in lakota uničujeta Mandžurijo, ki jo je že vojna furija upropastila

London, 12. avgusta. Poplavna katastrofa v Mandžuriji je zavzela tak obseg, kakršnega zgodovina še ne pomni. Zaradi trajnega deževja, ki nastopa v poletni dobi vsakega leta, so vse reke tako naraste, da so se pretvorile v velenote in spremenile rodovitne poljane v nepregledna morja. Po zadnjih vesteh, ki so prispele iz Mukdena, je v nevarnosti 8 milijonov ljudi, ki so deloma že popolnoma odrezani od zunanjega sveta. Poleg vode jim preti lakota in razne naležljive bolezni. Na milijone živali je uničenih in od gnijotnih kadavrov se širi neznenoten smrad. Primanjkuje tudi pitne vode, ker je skoro vse okuženo. Sovražnosti med Japonci in Kitajci so ustavljene in vse gleda samo na to, kako bi se rešilo. Pomožna akcija, ki jo je organizirala mandžurska vlada s podporo Japonske, je le kaplja vode v morje. Stotisoč beguncov iščejo zaščite v severnejših pokrajinh. Ljudje umirajo v trumah. Po uradnih poročilih je že dosedaj zahtevala katastrofa nad 150.000 človeških žrtev, kar pa je zelo nizko cenjeno.

Mukden, 12. avgusta. Katastrofa v poplavljrenom ozemiju je vedno večja in narašča od ure do ure. Poleg vode in lakote se je pojavila sedaj še kuga. Obolelo je že več stotisoč ljudi. Ker ni ne zdravil, ne zdravnikov in bolnic, umirajo ljudje kar v trumah. Reševalna in pomožna akcija se mora boriti z nepravilnimi težkočamimi, ker je ves železniški promet ustavljen, ceste so poplavljene in je mogoč dovoz zdravil in živil samo z letali, ki pa jih tudi nimajo toliko na razpolago, da bi se mogla akcija uspešno izvršiti.

Hindenburg ne zaupa Hitlerju

Dosedanji potek razgovorov je za Hitlerja precej neugoden in bo moral mnogo popustiti, če hoče priti na krmilo

Berlin, 12. avgusta. V nasprotju z alarmantnimi vestmi, ki so se širile včeraj po Berlinu o načeravanem napadu hitlerjevskih napadalnih oddelkov na Berlin, je potekla noč v mestu in okolici popolnoma mirno in brez incidentov.

Glavno zanimanje politične javnosti je sedaj usmerjeno na uspeh razgovorov, ki jih vodi Papen s Hitlerjem na eni in Hindenburg s Papenom in Hitlerjem na drugi strani. Kot najvaženejši rezultat razgovorov dosedaj označuje »Deutsche Allgemeine Zeitung« dejstvo, da je dal Hindenburg Hitlerju jasno razumeti, da ga ne smatra za

tolikoga svojega zaupnika, da bi mu mogoč brez rezerve izročiti prezidjalno vladu. Potem je sedaj tak, da bo Hitler odšel s ošarico, če se ne bo odločil, da podpira Hindenburgovo prizadevanje ohranitve strankarskega sistema. Proti temu pa se je Hitler ves čas najbolj ogorčeno boril. Ako pristane na to, da vlada skupno z drugimi strankami, predvsem s centrom, potem bo že pred prevzemom kancelarstva opustil kardinalno točko svojega programa. Centrum, ki je pripravljen podprtiti Hitlerjev kabinet, bi dosegel s tem svoj prvi triumf nad Hitlerjem.

Japonska, Italija in Nemčija izstopajo iz Društva narodov?

Velika nervoznost v Ženevi — Izstop teh treh držav bi spravil v nevarnost tudi svetovno razorožitveno konferenco

London, 12. avgusta. Diplomatski zotrudnik »Daily Telegraph« poroča svojemu listu iz Ženeve, da pričakujejo v ženevskih krogih vsak čas izstop Japonske iz Društva narodov. Japonska je že v teku razprav o japonsko-kitajskem sporu večkrat zagrozila z izstopom, nedavno objavljeno poročilo preiskovalne komisije Društva narodov v Mandžuriji, ki hudo obtožuje Japonsko, pa je izbito sodu dno. V krogih Društva narodov mnogo razpravljajo o tem in izražajo bojanjen, da bosta Japonski sledili tudi Italija in Nemčija, ki sta zelo nezadovoljni s potekom razorožitvene konference, ker ni ugodila njunim zahtevam. V tem primeru bi bili tudi naprej nameznavane svetovne go-

spodarske konference resno ogrožen in nastaja vprašanje, ali v takih okoliščinah sploh kaže sklicati svetovno gospodarsko konferenco. Vsekakor pa bo morala biti ta konferenca, ako pride do ne. Čim bolj neodvisna od Društva narodov.

Irski konflikt

London, 11. avgusta AA. Organ delavske stranke »Daily Herald« piše, da večina irskih farmerjev ne more več prodati svojih pribelkov na Angleškem in je zato pričakovati, da v prihodnjih mesecih ne bodo mogli vrnilti bančnih predujmov.

List meni, da bodo banke najbrž priti na De Valero, naj pospeši ureditev anglo-iranskega problema.

Avdijence na Bledu

Bled, 12. avgusta. Kako že javjeno, so včeraj prispele na Bled ministriki predsednik dr. Srškić, minister dr. Albert Kramer, promedni minister inž. Lazar Radivojević, vojni minister general Stojanović in zunanjki minister dr. Boško Jettić. Razen ministra dr. Kramerja, ki ima na Bledu svojo vilo, so se nastanili vsi ministri v Parkhoteli. Včeraj popoldne ob 5. je bil sprejet v dalsi avdijenci ministriki predsednik dr. Srškić, za njim pa minister dr. Kramer. Nj. Vel. kralj je oba pridržal na večerji.

Minister dr. Kraljević v Kranjski gori

Ljubljana, 12. avgusta. Davi je z beograjskim brzovlakom prispeval v Ljubljano ministra za telesno vzgojo dr. Dragan Kraljević. V Ljubljani ni izstrelil, marveč je potoval z istim vlakom dalje v Kranjsko goro, kjer namerava ostati nekaj časa na odmoru. Ob prilikah svojega prvega poseta pri nedavni gasiški slavnosti na Gorenjskem je takoj vzljubil gorenjske kraje, da je sklepal na prebiti svoje počitnice.

Poslanec Lončar zaprisežen

Beograd, 12. avgusta. Včeraj je novi poslanec kranjskega sreza g. Ivan Lončar, župan v Tržiču, ki je prišel v Narodno skupščino kot naslednik odstopivšega poslanca župnika Barletta, položil v predsedništvu Narodne skupščine prisego v roke predsednika dr. Kumanduža. Z večernim vlakom se je vrnjal domov, da stopi takoj v stike s svojimi volilci. Ker kot poslanec ne more biti župan, bo te dni odložil svoje županske funkcije.

Odvetnik zahteva zaščito po zakonu o zaščiti kmetov

Subotica, 12. avgusta. O zanimivem primeru razpravlja okrožno sodišče v Subotici. Tamošnji odvetnik dr. Milorad Mijatov je kot veleposesnik zahteval zase ugodnosti po zakonu o zaščiti kmetov, ker je njegovo posestvo prezačoleno in ga pritisnjo upnik. Srečko sodišče je njegovo zahtevilo odkonilo s motivacijo, da ni samo poljedelec, ampak po poklicu v prvi vrsti odvetnik. Zoper to razsodbo se je dr. Mijatov pritožil na drugo instanco. Tako v pravnih krogih kakor ostali javnosti sedaj z napetostjo, pričakujejo, kako bo odločila druga instanca, ker gre za načelno vprašanje, ali spadajo pod zaščito tega zakona tudi osebe, ki se ne bavijo samo s poljedelstvom.

Jugoslavija ne bo sodelovala pri evropskem krožnem poletu

Beograd, 12. avgusta. Letošnjega krožnega poleta po Evropi, ki je določen za sportna letala, se Jugoslavija ne bo udeležila. Vzrok je v tem, da je bila letalska mreža Male antante, ki se vrnila vse do leta 1926. Male antante, ki se vrnila vse do leta 1926. Zaradi tega nahi letalci nimajo dovolj časa, da bi se za obe tekmo doberi pripravili.

Ljubljana v očeh nepristranskega tujca

Neznosen smrad iz Ljubljance in prah odganjata tujce

Ljubljana, 12. avgusta. Te dni se je mudil v Ljubljani po opravkih neki Nemec, ki razstavlja vsako leto na ljubljanskem velesejmu in je moral pripraviti vse potrebno za udeležbo na jesenski prireditvi našega velesejma. V Ljubljani se je mudil nekaj dni in spremjal sta ga dva znance iz Nemčije, ki sta si tudi hoteli ogledali. Ljubljano, saj je propaganda za Jugoslavijo, zlasti pa za Slovenijo, zadnje čase v inozemstvu zelo živahnja. Dotični gospod je pa v maglici avrial na papir nekaj misli o Ljubljani v tujsko prometnem pogledu, ki se nam zde vredne, da jih objavimo.

»Zad moram povedati,« — pravi Nemec, »da sta bila gospodja zelo razočarana, v prvih vresti zaradi vsem higijenskim predpisom na sprostojočim razmer. V nobenem večjem mestu bi ne bilo mogoče, da bi stala voda pri regulacijskih delih cel teden v strugi. Nobeno naše večje mesto bi ne trpel, da bi neznenoten smrad zastreljal vse mesto. Ko sem bil z znancema v Ljubljani, se je širil v soboto naravnost neznenoten smrad, ki se je razširil po vsem mestu. V hotelih so morala biti povezod okna zaprta, tako da smo ravnili prenobljene izven mesta, sicer pa zapustiti mesto čim prej, kajti o bivanju v njem v takih razmerah ni moglo biti govora.«

Po informacijah, ki smo jih dobili od domačinov, bodo trajala regulacijska dela še

Izvoz vina v popolnem zastoju

V mesecu juniju je bilo izvoženih samo 17 vagonov — Pred pogojanjem s Francijo za doseglo primernega kontingenta

Beograd, 12. avgusta. Zveza vinogradnikov in sadjarjev se je obrnila na kmetijsko ministrstvo s prošnjo, naj bi vlašča po diplomatski poti poskušala doseči v Franciji primerni kontingent, okrog 200.000 hl, za izvoz našega vina po znižani carini. Svoječasno je Francija to zahtevala odlikovala, češ da dovožuje uvoz po znižani carini samo onim državam, ki ne dajejo izvozni premij. Ker je pri nas tozadnevna dočrdo sedaj sprememnjena in se izvoze premije ne plačujejo več, je takratni zadrek odpadel. Zaradi tega upajo, da bo mogoče doseči sporazum. Vinogradništvo je našo majhen. Meseca maja je bilo izvoženih še 26 vagonov, skupno v prvem tromesečju letosnjega leta pa 200 vagonov. Če ne bo mogoče zagotoviti primernih tržišč za naša vina, bo izvoz vina sploh prenehad.

Toča napravila za 150 milijonov škode

Po poplavah, kobilicah in raznih ujmah je v dunavski banovni potila še toča nad 420.000 oratov setev

Beograd, 12. avgusta. Rodovitno Vojvodino, Banat in Bačko so zadele letos kar po vsej razme vremenske nesreče in druge ujme. Spomladi so poplavile uničile velike kompleksne posejanega polja, nato so se pojavile kobilice, ki so na tisoče hektarjev popolnoma upropastile, za njimi se je pojavila še rja na pšenici, kar je pridelek zopet precej zmanjšalo. Sedaj pa je toča napravila ogromno škodo. Kmetijski oddelek banke uprave dunavske banovine je

Ostri ukrepi zoper španske upornike

Madrid, 12. avgusta. Voditelj vojaške revolucije general Sanjurjo je bil sinči v spremstvu štirih oficirjev prepeljan v Madrid in je zaprt v policijskih zaporedih. Zasiljali so ga vse noč. Sanjurje je zelil potri in odklanjanje vesake hrane. Predsednik republike je podpisal uredbo, ki pooblašča vladu, da po svobodnem predarku izreče kazni za voditelje upornikov. Ob enem je vladu naročil, da najstrožje kaznuje vsak napad na republiko, bilo v besedi, tisku ali dejavnosti. Delavstvo v Sevilli je preklicalo generalno stavko, ker je upor v celoti zadružen in povsod, zoper vzpostavljen red in mir.

Amerika proti brisanju dolgov

Washington, 12. avgusta. Predsednik Hoover je imel sinči nagovor na predstavnike republikanske stranke. V svojem govoru se je dotočil vseh aktualnih vprašanj mednarodne in ameriške politike. Med drugim je glede vprašanja vojnih dolgov dejal, da je njegovo staljše proti britanski vojni dolgov zmerno. Preprikan je, da bi praktična razorožitev omogočila državam - dolžnicam, da izpolnijo svoje

Nočna plavalna tekma

Liubljani niso bili povsem zadovoljni z nastopom naših reprezentantov

Ljubljana, 12. avgusta.

Nočne prireditve so postale pri nas zelo popularne. Sinočni poslovni nastop jugoslovenske plavalne ekipe je privabil na kopališče Ilirije nad 1000 gledalcev. Imponenten je bil pogled na tribuno, ki je bila zasedena do zadnjega kotača. Zanimivo je, da so pričeli z gradnjo tribune še ob 18. zgradili so jo pa s prav ameriško naglico in je bila v dveh urah popolnoma dograjena. Tehnično izvrstno razdeljena razsvetljava je izpremenila bazen v beli dan, gledalci sami pa so bili v tem. Za skoke je bil nameščen na improviziranem piramidinem stolpu močan žaromet tako, da se je skakače prav dobro videlo. Tehnično je bila prireditev vsekakor na višku, spored je bil pester, ni pa povsem zadovoljil, ker je pokazal premalo borbe in so zaradi tega mnogi zatrjevali, da je bila prva nočna plavalna tekma mnogo zanimivejša.

Največ ljudi je prišlo, da bi videli dvojboj med Senjanovićem in Wilfantom, po vsaki točki si slišal vprašanje: kdaj pride na vrsto točka 100 m prost. Končno je prišla ta točka na vrsto, vendar Wilfan ni nastopal, ker je tuk pretem plaval 100 m hrbitno. Bila je to vsekakor režijska napaka, po čigavi krivdi, ne vemo, številni medklaci so pa pričali, da gledalci niso s tem zadovoljni. Vsi so namreč natihoma upali, da bo Wilfan premagal svojega najvernejšega tekmeča po napeto zanimivi borbi, videli so pa le, kako je Senjanović enostavno svojemu konkurentu pobegnil in brez boja dosegel prav dober čas 1:03.3. Za gledalce je bilo to premalo, čeprav se je mogel pozavalec prepričati, da je »Senjan« v sijajni formi in da bi lahko dosegel še boljši čas.

Največ krika je dvignila točka 100 m prsno, kjer sta poleg treh Ilirijanov nastopila tudi Birimša in Grkinič, ki bosta zastopala barve Jugoslavije na bližnjem dvojmatchu. Oba reprezentanta sta že pri startu izgubila več metrov ter sta v nadaljnjem plavalu tako ležerno, da sta priplavala na cilj kot zanja, s precejšnjo razdaljo za Ilirijani. Nekateri gledalci so menili, da se je pri sestavljanju reprezentance zgodila krivica, večina je pa takoj uvedela, da Birimša in Grkinič nočeta resno plavati in vsi skupaj so dvignili velik hrup. Že med plavanjem so se razlegali ostri živigi, po razglasitvi rezultata pa se je ti sočglava množica strnila v soglasen protestni krik. Na račun obeh plavačev so pale najrazličnejše opazke in ljudje so se le težavo pomirili.

To sta bili edini točki, kjer občinstvo ni prišlo na račun, z vsem drugim pa je bilo prav zadovoljno. Poznavalca je, kot rečeno, Senjanović povsem zadovoljil, čeprav ni plaval z Wilfantom, kakor je bilo v časopisih objavljeno. Ima povsem sličen stil kot Wilfan. Nič več ni bilo videti krčevitih hitrih gibov, kakor je plaval še nedavno. Njegov način plavanja je zdaj sličen Baranjiemu, noge delujejo z neverjetno brzinom, dočim so potegi rok dolgi in izdatni, dihanje sledi na vsake tri udarce. Senjanović plava tako, kakor vsi veliki plavači

mednarodnega slovesa. Gledalec dobri občutek, da se plavač prav nič ne trudi, se pa potem čudi, ko siši, kako dober je dosegli čas. Isto je pri Wilfantu v hrbitnem plavanju. Tu je bila konkurenca mnogo hujša, Marčeta in Žirovnik sta jugoslovenske rekorderje prisili na korb. Kljub temu pa večina navzočih niti malo ni mislila, da bo čas zmagovalca za 1.3 sekunde boljši od državnega rekorda. Z veseljem moremo konstatirati, da je Wilfan spet v formi, da je celo boljši kot kdaj prej, le škoda, da ni plaval v predpisanim trikuju in njegov čas ne bo priznan kot rekord. Največja Wilfanova odlika je njegov izredni start. S krepkim odbojem se vrže pod vodo in se prikaže še po približno 10 metrih. Gledalci so bili naravnost elektrizirani.

Predzadnja točka večera so bili skoki. Nastopila sta Ilirijana Kordelič in Žihelj v izbirni tekmi za Millstatt. Zaslужeno je zmagal seniorški državni prvak Kordelič z majhno razliko 4 točk pred juniorskim državnim prvakinom. Mlad Žihelj jo vodil do zadnjega skoka, celi vijak pa se mu je polnoma ponesrečil in ga je Kordelič prehitel. K temu je treba pripomniti, da so sodniki ocenjevali Žihelja vsekakor predobro. Res je mladi skakal, ki je nedvornomo največji talent, kar jih je do zdaj imela Jugoslavija, napravil dva ali tri skoke skoro brezhibno, vendar je bil Kordelič v splošnem boljši in bi moralca tudi razliko točk znatno večja.

Waterpolo reprezentanca je sigurno opravila z vratarjem Majičem ojačeno Ilirijo s 7:0. Ilirijani niso bili niti malo časa nevarni in niso oddali nobenega strela na gol. Reprezentativci so se pokazali kot izredno hitri, zdi se pa, da so Madžari igrali boljši, zlasti v tehničnem pogledu.

Glede ostalih točk, se je mogel gledalec prepričati, da ima Ilirija prav dober naraščaj. Juniorska Groschleja je velik talent in bo kralju nastopila dedčino Lampretove. Največje priznanje in splošno občudovanje pa so želi najmlajši. Bilo je to 10 absolvencov plavalne šole SK Ilirije, ki jo je vodil trener Ulaga. Naravnost neverjetno je, kaj se da priučiti v dobrih dveh tednih. Doseženi časi so več kot zadovoljni, iz te mlade generacije se bodo izčimili bodoči prvaki. Med to mladino, od katereh ni noben imel nad 14 let, je tekmoval tudi eden, ki je bil prav posebno majčken in sigurno ni imel več kot 8 let.

Ta neobglejenec je bil sicer zadnji, žel je pa načelno odobravanja. Kako se je ta dočelo pripravljal na start! S kritičnimi pogledi je premotril svoje sotekmovalce in se postavil v pozicijo, ki jo vidimo le pri starih, rutiniranih tekmovalcih. Ta malček, Praprotnik po imenu, je bil povod veseloga intermezza. Ko so mladega plavča potegnili iz vode in so vsi čakali na razglasitev rezultata, je nemadoma odjeknil streli. Nekdo je budomno izjavil, da se je malček ustrelil, ker je priplaval kot zadnji na cilj. Ta opazka je povzročila splošen smeh, čeprav mal Praprotnik ni niti mislil na samomoran in je starter le preizkušal pištole.

Tekmovanje se je končalo malo pred 23. Tekmovalci so se vse odzvali, da je bilo prav zadovoljno. Poznavalca je, kot rečeno, Senjanović povsem zadovoljil, čeprav ni plaval z Wilfantom, kakor je bilo v časopisih objavljeno. Ima povsem sličen stil kot Wilfan. Nič več ni bilo videti krčevitih hitrih gibov, kakor je plaval še nedavno. Njegov način plavanja je zdaj sličen Baranjiemu, noge delujejo z neverjetno brzinom, dočim so potegi rok dolgi in izdatni, dihanje sledi na vsake tri udarce. Senjanović plava tako, kakor vsi veliki plavači

Vsem so odveč in napoti

Na staru leta, ko človek ni več za nobeno rabo, se nihče ne zmeni zanj

Ljubljana, 12. avgusta.

Takšnih ljudi je v Ljubljani mnogo in mesta povsod. Nihče sicer ne ve za nje, ker pač noče vedeti, ali pa ve samo, da so odveč in vsem napoti. Če jih hočeš spoznati, jih ni treba dolgo iskati; skoraj za vsemi vogalom lahko odkrijes kakšnega, ki ne more več živeti, umreti pa tudi še ne.

Na podstavkih pred izložbami poseda dan za dnevnico, sklepne roke in se boječe ozira po ljudeh. Zdi se, kot da se boji, da bi kdo stopil k nji in ji velikodusno dal miločino, čeprav nedvomno poseda zradi nje po ves dan na najživahnejših ulicah. Nikogar ne prosi, tisto in mirno sedi kot samotar v duplini, da je ljudje češči niti ne opazijo. Stara je že ženica in stari ljudje, ki ne opazi. Stara je že ženica in stari ljudje, ki se početi po svetu. Delali so, dokler so mogli, zdaj je vseeno, kje so potratili življenske sile, zdaj so neraben material, kdo bi se brigal zanj!

Po trgu je hodila z drobnimi koraki žiranje ženska, opiračoč se na dežnikovo palico. Ko je dežnikova streha že raztrvana, je uporabna vsaj še njegova palica, ko je po človek star, ni več za nobeno rabo. Boječe je hodila od prodajalke do prodajalke, ni si upala prosi. Ni vpraševala po cenah, čeprav je imela s seboj cekar. Boječe se je ustavila pred prodajalkami in preseči ogledovala krompir.

— Kupite ga, mamica, eaj je poceni!

Znajala je z glavo, rekla pa ni nič. Nastavila je prazen cekar in kmetično je vrgla vanj krompirček. Oddrsala je naprej. Pred nekaterimi prodajalkami je stale delj česa, ker je niso opazile, tu in tam se pa ni upala ustaviti, kjer je bilo več ljudi. Bala se je, da bi je kdo ne videl ter morda naznani. Beračenje je pač prepovedano, toda pomagaj si drugače, če si more!

Ustavila se je pred kmetičko, ki je imela lep krompir. Dolgo ga je ogledovala, toda kmetička je ni opazila. Končno se je pa le opogumila ter stopila bliže.

— Kaj bi pa radi, mamica, ali boste kaj kupiti?

Znajala je z glavo ter pokazala e krompir. Tedaj je pa pristopila široka gospa in jo odrničila, da se je uboga stara kar opotekla.

Moralib si govoriti o množici ljudi, ki so brez kruha in stanovanja, ne le po pramežnikih. Toda, če govorimo o teh množicah, ki se še delajo bolj množe, o tej najstrašnejši bolezni današnjega časa, zvene vse besede. Le tako suhoperarno, gre samo za statistiko, naštrevajo se brezposelnici samo s slatkoč zgorjelih gospodarskih vprašanj, »a socijalno vprašanje se pa pozabljiva, beda se nam zdi zgorjeli činitelji, ki ga nibče ne doumeva (razen tistih, ki trpe zaradi nje), da je zlo in najhujša rana ter krivda, ki leži na družbi Zaradi množice dreves ne vidimo več gozda, tanjanje je postal tako vsakdanje, da ga nibče več ne jemlje resno in nekateri celo trde, da ljudje izkoriscajo slabe čase v izvestne namene, ko govorijo o bedi, brezposelnosti ter trpljenju množice.

Pred uradom za stanovanjske zadeve na magistratu je stala delavčeva žena s tremi otroki. Najmlajšega je držala v roču, večja pa sta na boječe ob njej, kot da že čutita in razumeta vse težo življenja. S strahom čaka človek tako pred vrati, za katerimi bi se naj odločila njegova usoda, v upanju, da mu bodo morda pomagali in bojazni, da je vse zmanj, karkoli storiti in kamorkoli se obrneš.

— Zaradi stanovanja ste prišli, kajne? — Da, — je odgovorila boječe. — Stanovanje iščem, — glas je jezdil.

— Da, s stanovanji je zdaj težava. Točna mestna stanovanja so vedno zasedena.

— Dragih stanovanj ne moreš plačati, cenih pa ni. Doslej smo stanovali v tovarni, kjer je mož delat. Nedavno so ga pa reducirali in zdaj se moramo seveda tudi izseliti.

— Hudo je, ker imate družino. Morali bi gledati bolj na takšne delavce, ki imajo družine.

— Pa nič ne gledajo. Vseeno jim je, koga odpuste. Pač pa pravijo, da morajo nameščati mlajše delavce ter polasi živnosti starejše. Potem je vseeno, ali so starejši poročeni ali ne.

— In zdaj bi najbrš radi dobili kakšno

ceneno mestno stanovanje?

— Ne vem, kako in kaj bo. Da bi nam dali vsaj kakšno barako v Sibiriji. Sej smo z vsem zadovoljni, samo, da ne bomo na prostem. Zakaj takam, da pride gospod. Človek ne sme takoj obupati, vse mora poskusiti. Bo že kako. Vajeni smo vsega hudega.

Na uro so prišli gledat

Ljubljana, 12. avgusta.

Vsa Ljubljana jih je bila polna, kar se je zlasti občutilo sredi mesta, kjer so zadevali povsod ob meščane. Ljubljana se na ulicah nikomur ne umikajo, saj so doma, ti knežki gostje so pa imeli dolj volj opakov, že s samim ogledovanjem mesta, zato je bilo na ulicah nešteto krambolov. Meščani so postali pozorni, pri zaletavanju so se toliko zbulili iz dramavice, da so opazili, kako si ogledujejo deželani Ljubljano. Namrdnili so se, če, kaj ješči. Vajeni smo vsega hudega.

Predzadnja točka večera so bili skoki. Nastopila sta Ilirijana Kordelič in Žihelj v izbirni tekmi za Millstatt. Zaslужeno je zmagal seniorški državni prvak Kordelič z majhno razliko 4 točk pred juniorskim državnim prvakinom. Mlad Žihelj jo vodil do zadnjega skoka, celi vijak pa se mu je polnoma ponesrečil in ga je Kordelič prehitel.

K temu je treba pripomniti, da so sodniki ocenjevali Žihelja vsekakor predobro. Res je mladi skakal, ki je nedvornomo največji talent, kar jih je do zdaj imela Jugoslavija, napravil dva ali tri skoke skoro brezhibno, vendar je bil Kordelič v splošnem boljši in bi moralca tudi razliko točk znatno večja.

Waterpolo reprezentanca je sigurno opravila z vratarjem Majičem ojačeno Ilirijo s 7:0. Ilirijani niso bili niti malo časa nevarni in niso oddali nobenega strela na gol. Reprezentativci so se pokazali kot izredno hitri, zdi se pa, da so Madžari igrali boljši, zlasti v tehničnem pogledu.

Glede ostalih točk, se je mogel gledalec prepričati, da ima Ilirija prav dober naraščaj. Juniorska Groschleja je velik talent in bo kralju nastopila dedčino Lampretove. Največje priznanje in splošno občudovanje pa so želi najmlajši. Bilo je to 10 absolvencov plavalne šole SK Ilirije, ki jo je vodil trener Ulaga. Naravnost neverjetno je, kaj se da priučiti v dobrih dveh tednih. Doseženi časi so več kot zadovoljni, iz te mlade generacije se bodo izčimili bodoči prvaki. Med to mladino, od katereh ni noben imel nad 14 let, je tekmoval tudi eden, ki je bil prav posebno majčken in sigurno ni imel več kot 8 let.

Ta neobglejenec je bil sicer zadnji, žel je pa načelno odobravanja. Kako se je ta dočelo pripravljal na start! S kritičnimi pogledi je premotril svoje sotekmovalce in se postavil v pozicijo, ki jo vidimo le pri starih, rutiniranih tekmovalcih. Ta malček, Praprotnik po imenu, je bil povod veseloga intermezza. Ko so mladega plavča potegnili iz vode in so vsi čakali na razglasitev rezultata, je nemadoma odjeknil streli. Nekdo je budomno izjavil, da se je malček ustrelil, ker je priplaval kot zadnji na cilj. Ta opazka je povzročila splošen smeh, čeprav mal Praprotnik ni niti mislil na samomoran in je starter le preizkušal pištole.

— Ne bodi čuden! Naj puste denar v mestu, ki ga tako krvavo pogrešamo!

— Pojdji se kadit! Kdaj ti je takšen kmet se prinesel kaj denarja v Ljubljano? Saj vidiš, da imajo polne cekarje in cule! Kuhan fižol primeso s seboj in pridejo samo gledati na uro.

— Ne smemo jim pa delati krivice; obiskali so avtomatični bife, kjer se so po krepčali z malinovcem in pivom. Niso pa znali streči avtomatom ter so jim moralni prisisko na pomoč uslužbenici.

— Od kod ste pa prišli? jih je vprašal meščan v bifeju.

— Iz Konjic —, je odgovoril ponizev kmet ter bil kar presenečen, da ga je načelnički vojnik prišel.

— Ali ste obiskali samo Ljubljano?

— Z Brezja prihajamo.

— Ali je dovolj dežja, ste molili zanj?

— Suše pa ni. Treba pa bi bilo romati na Brezje, da bi ne bilo drugačne suše.

— Ker lahko romate tako daleč, mislim, da vam še niste.

— Moral sem iti, ker se je žena zaobjektivala, da bova šla na Brezje, če bo srca pri živini. Krava je vrgla teličko, pa vratna. Denar sem si pa izposodil, vrnil ga bom, čim prodam tele.

Lahkoatletska prvenstvo

Ljubljana, 12. avgusta.

Jutri ob 15. uri se prične na igrišču Ilirije zanimivo tekmovalje v podobni tekmovalni načini, ki je še storica članov ASK Primorja začasno v postavi, ki bo zastopala jugoslovenske barve oktobra na balkanskih olimpijadi v Atenah. Pa tudi jugoslovenski prvak v maratonu Stane Športn (Ilirija) in dolgoroga Bručan sta močna favorita za tekmovalce. Na ta nač

Dnevne vesti

Francoski zdravniki v Zagrebu. V sredo je prispevala v Zagreb skupina francoskih zdravnikov iz Pariza. V Zagrebu so ostali en dan in ogledali so si zanimivosti mesta. Potem so pa odpotovali v Split, od koder krejeno v Bosno, na Plitvička jezera in Hrvatsko Primorje.

Poljski inženjerji v Splitu. V Split prispele te dni 25 poljskih inženjerjev z rodbinami. V Splitu ostanejo 10 dni, potem pa odpotujejo v poljski dom na otoku Solti.

Novi zagrebški župan slovaškega rodu. Slovaški listi poročajo, da je novi zagrebški župan, vsežilski profesor in lvo Krbek, slovaškega rodu. Njegov oče je bil znani bojevnik za svobodo Slovakov in pred leti se je izselil v Jugoslavijo.

Šahovske produkcije Vasja Pirca. Šahovski klub v Karlovici je prejel od šahovske zveze iz Zagreba obvestilo, da nastopi talentirani šahovski mojster Vasja Piric v Karlovici 27. in 28. t. m. V Karlovici ostane še 29. in 30. t. m. potem se pa odpelje na Sušak.

Koroške novice. V Črešnjah pri St. Jurju ob Zili je 3. avgusta treščilo v Genave hišo in trenutku je bilo posloplje v plamenih. Se preden so prispieli gasilci, se je požar razširil na sosedna poslopja. Po leg Genave hišo je pogorel še Kotobov hlev, dočim so Čabušnikovo hišo z največjo težavo obvarovali. Pri gašenju se je ponečeril neki gasilec, ki je padel z lestve in si zlomil več reber. — V Bilčovsi so pokopali 28. julija posestnika Odamca. Pokojni je bil odličen rodoljub in je bil spoštovan daleč neokoli. — V Kajazah je umrl Sebastian Sušić, p. d. Rabolnik. Pobrala ga je davica. — Svečani je pri delu na polju zadela srčna kap Ivana Žlajharja, p. d. Batin. Pokojni je dosegel visoko starost 80 let, bil je priden gospodar in zaveden narodnjak. »Koroški Slovenec« poroča, da število brezposelnih tudi na Koroškem stalno narašča. Koncem julija je bilo 11.229 brezposelnih, od teh je dobivalo podporo 10.868. V zadnjem tednu se je število brezposelnih povečalo za 500.

Na kmetskem taboru na Krškem. Iju se bo vršilo tudi veliko manifestacijsko in stanovsko kmetsko zborovanje, na katerem bodo govorili minister Ivan Pučelj, minister dr. Kramer in več narodnih poslancev iz Srbije, Hrvatske in Črne Gore.

Prijava konj in kolesarjev za dirko na Krškem polju. Sprejemoma do 13. t. m. g. Anton Gliha, Krško. Poznejše prijave se ne bodo vpoveštale.

Konkurzi v prislilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 1. avgusta do inkvizije 10. t. m. slednje statistiko (štetvilke v oklepju se nanašajo na isto dobo preteklega leta). Otvorjeni konkursi v dravski banovini 4 (-), savskei 1 (-), vrbaski 1 (-), primorski 1 (-), drinski 1 (-), zetski 1 (-), dunavski 1 (-), moravski 1 (2), vardiški 1 (-), Beograd, Zemun, Pančevu 2 (2). — Otvorene prislilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 12 (-), savski 11 (5), vrbaski 2 (-), primorski 3 (-), drinski 4 (-), zetski 1 (-), dunavski 2 (9), moravski 1 (-), Beograd, Zemun, Pančevu 2 (2). — Odpravljeni konkursi: v dravski banovini 3 (-), savski 1 (-), vrbaski 1 (-), drinski 1 (1), zetski 1 (-), dunavski 2 (-), vardiški 1 (-), Beograd, Zemun, Pančevu 2 (-). — Odpravljeni prislilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 1 (-), savski 5 (-), vrbaski 1 (-), primorski 1 (-), drinski 1 (-), dunavski 7 (-), vardiški 1 (-), Beograd, Zemun, Pančevu 1 (-).

Pogreb Bogomila Smerketove. Na Dovjem se včeraj popoldne položili mlado ponesrečeno turistko Bogomilo Smerketovo k večnemu počitku. Pogreb se je vršil ob 16. iz mrtvašnice. V slovo je pokojni sviral žalostinke sokolska godba. Triglavsko pevsko društvo iz Mojstrane je pa zapele turombo žalostinko »Človek glej...« Ob odprtrem grobu se je v topilih besedah poslovil od pokojnice njen šef, nadupravitelj mariborske bolnice g. Jože Stegnar, nato je pa se govoril zastopnik zdravstvenega odseka banske uprave g. Adamič, poddarjajoč, da je smrt pokojnico iztrgal na pragu njenega cvetofrega in upoy polnega življenja. V imenu podružnice SPD v Mojstrani se je poslovil ob Bogomile še g. Jože Serajnik, na kar je zemlja zakrila grob, ki so nanj poležili mnogo vencev, šopkov in cvetja.

Slavnostni sprevod na Krško polje ob prički kmetskega praznika. 14. t. m. bo letos dolg, kakor je soditi po dosedanjih prijavah celo 2 kilometra. Na čelu sprevoda se bo vozilo od 300–400 kolesarjev. Za kolesarje bo jedzik vodja sprevoda z lastavo s 30 jazdenci. Za jazdeci bo svirača krška godba. Prvi za gobo bodo št. člani Zvezde kmetskih fantov in deklet z zveznim praporom na čelu. Takoj za njimi pridejo narodne noše iz dravskih in savske banovine. Za narodnimi nošami bo vozilo 30 do 40 okrašenih vozov, ki bodo prizavalci prizore s kmečkega življenja. Za vozovi bo šlo občinstvo. Ker bo letos ves sprevod od Krškega, Leskovca do Krškega polja filman, prosi prizavalci odbor udeležence, da se drže v sprevodu lepo, živo in dostojno. Vozniki avtomobilov, motornih koles in drugih vozov se naprosojajo, naj za časa sprevoda na cesti ne motijo.

Natetaj za libretto našega zvočnega filma. Jugoslovenski prosvetni film v Beogradu začne v kratkem izdelovati naš prvi zvočni film z domačimi močmi. V ta namen razpisujem natetaj za najboljši libretto. Delo mora biti vzeto iz sedanjega življenja iz poljubnega naravnega okolja, biti pa mora razumljivo in zanimivo tudi za inozemsko javnost. Dejanje se mora razvijati v Beogradu, Zagrebu, na Jadrani in po možnosti tudi v Sloveniji. Eksterijeri ne smejo biti komplikirani. Namensati se mora izključno na poletje ali zgodnjo jesen. Dialogi naj bodo kratki, sočni in večinoma na našem je-

ziku. Delo naj obsegajo v glavnem notranje posebnosti našega naroda. Delo je treba poslati do 20. t. m. pod šifro Jugoslovenskemu prosvetnemu filmu Beograd, kralja Milana Št. 17.

Polovična vožnja za kmetski tabor na Krškem polju. Na veliki kmetski tabor na Krškem polju 14. t. m. je dovoljena polovična vožnja na vseh železnicah v državi, in sicer od 11. do 16. t. m. Na odhodni postaji se kupi cel vojni listek v Krško, kjer pa se ga ne odda, temveč ga je shraniti, ker velja z legitimacijo, ki se bo dobita na privedenem prostoru, za povratek nazaj.

Vsek zaveden kmet se udeleži velikega kmetskega tabora na Krškem polju. da s tem dokaže svojo stanovsko zavest.

Razstava usnjarskih izdelkov na Dunaju. Usnjarska obrt na Dunaju je stara že 600 let in Dunaj je znan po svojih lepih usnjarskih izdelkih. V proslavo tege jubileje priredi zavod za pospeševanje obrti pri dunajski trgovski zbornici v okviru jesenskega velesejona zgodovinsko razstavko, ki posebnost svoje vrste. Razstavljenih bo mnogo zgodovinsko zelo važnih usnjenskih izdelkov, pa tudi mnogo vzorcev.

Zdravilišča Rogaska Slatina proslavi dne 14. in 15. t. m. 200letnico strokovnega zajetja slovitet vrelcev svoje mineralno-zdravilne vode. Povodom te proslave se znižajo in sicer od 15. avgusta dalje zdravilna in godbena taksa, cena kopelj in zdravilnim sredstvom ter cena hrani v zdravilskih restavracijah.

Doba. Direkcija državnega rednika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 600 kg oikonje, 2400 kg svinske masti, 3600 kg koruznega zdrola in 1200 kg terpentinovega mila za pranje. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo in vroče. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naša država vroče. Po vročini smo Ljubljanci že vedno na prvem mestu, le Split je načel včeraj pridružil. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Ljubljani in Splitu 32, v Zagrebu in Skoplju 30. v Beogradu in Sarajevu 29. v Mariboru 25 stopinj. Davi je kazal barometr v Ljubljani 7647, temperatura je znašala 18 stopinj.

Dve nesreči. Včeraj so v ljubljansko bolnico prepeljali dva ponesrečenca. Prvi je avtomobilski podjetnik France Valant iz Zagorja ob Savi. Včeraj se je kopal v kopalnišču Medija-Izlake, pa je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. — Podesna nesreča je doletela tudi občinskega uboča Matijo Hafermana iz Iske vase, ki je v Gorjah padel in si złomil levo nogo.

Tragedija siromašne mater. Onih, ki ostanejo na cesti brez kraha, je od dne do dne več. V mesta prihajajo ljudje s kmetov za zaslужkom, pa jih čakata še večja beda in razočaranje. Tako je prišla včeraj v Zagreb siromašna mati z otročkom v naročju in na socijalnem odseku policije je solznih oči pripovedovala, da je prišla iz Beograda v Zagreb na pogreb svojega drugačega otroka, ki je pred dnevi umrl. otroka je pokopala, pa je ostala brez sredstev, tako da se niti vrnil ni mogla. Sirota je doma iz Dalmacije, v Beogradu ima pa skromno službico. Nazaj jo pošljeno seveda odgonško.

Dve žrtvi Drave. V sredo je padel z broda v Dravo pri Osijeku kmet Janoš Schwarz. Neki mornar je skočil za njim, pa je bilo že prepozno. V nedeljo je pa utonila v Dravi pri Osijeku Sletna hčerka Matije Kucelj Dragica.

Pobegnil iz bolnice, da bi se obesil. Natakar Franjo Pečauer iz Kočevja si je hotel te dni v Sarajevu končati življenje. Prezel si je žile na rokah in odpeljal se za v bolnico, kjer so mu rano zašli. V tork je pa pobegnil iz bolnice in opazili so ga za mestom. Policija ga je zadžala in našla pri njem vrvice. Pečauer je izjavil, da se je hotel obesiti.

Nesrečna prva vožnja jahte bivšega bana dr. Šiloviča. Odvetnik dr. Prelč je odpotoval nedavno iz Crikvenice s posadko v Cannes po novo jahto bivšega bana dr. Šiloviča. Dr. Prelč velja za dobrega pomočnika. Z jahto je pripadel v Valon, in krenil zvečer dalje. Dobril 16 milij od Valone je pa jahta občetela na pesku in se močno poškodovala. Jahta se imenuje »Nada«, dolga je 18 in pol m in je ena naših najlepših.

Pri astmi in bolezni srca, prsi in pljuč. Škrofolizi in rahitisi, povečanje ščitne žlez in postanku golše je uravnavna delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefovec« grnčice velike važnosti. Klinički svetovnega slovesa so opazili pri ječiščih, da v začetku bolezni poražajoče se zapeke ponehajo s pomočjo »Franz Josefovec« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefovec« grnčica se dobi v vseh lekarjnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Z Abramom se sreča drevi ob polnoči agilni gostilnari v Gajevem hrnu g. Lojze Rebec. Nihče bi mu ne prisodil petih krijev, saj je še tak fant, da bi človek mislil, da niti štirih še nima. Menda je z neumornim delom ohramil modi tako sveže. Domne kot družinski poglavlar in izven doma, vedno je neumorno delavčen. Številnim njegovim prijateljem in znancem se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi sprejeli jubilant na svoje krepke ramne večji še pet krijev.

— Vozni promet bo otvoren na obeh bregovih Ljubljance ob Čevljarskem mostu. Doslej sta bili uporabni za vojni promet. Cankarjevo in Galusovo nabrežje, vendar pa cesta ni bila nepreklenita. Na brežje je pri mostu približno poldragi metri niže od mostiča, zato drže s Cankarjevaga in Galusovega nabrežja k mostu stopnice. Takšne stopnice so tudi na levem

bregu na Dvornem nasipu. Novi most je namenjen predvsem voznem prometu, ki bi ga pa ne bilo na njem, če bi nabrežja ne bila uporabna za promet. Nabrežja je torej treba zrasnati ter dvigniti tako, da se cestička spoje po višini z mostičem. Včeraj so nabrežja začeli nasipavati z materialom, ki ga odvajajo od stavbiča delavkega azila. Podjetje inž. Dedeck, ki gradi azil, bo dostavilo 3000 m³ materiala, cestna dela pa izvrši mestna občina v svoji redi. Cankarjevo nabrežje bo dvignjeno skoraj od tromostja, cestičke bo pada proti Čevljarskemu mostu samo 3% (3 cm na 100 m). Tudi Galusovo nabrežje bodo morali dvigniti v precejšnji dolžini do starinarev. Najvažnejša prometna pridobitev bo pa nedvomno, da bo Marijinega trga zvezan direktno z Novim trgom, cesta bo držala po Dvornem nasipu in bo seveda tudi na nabrežju v ta namen primočno nasipano in zrasnjano. Stopnice na obeh bregovih bodo podrti, pri hišah, ki imajo okna nizko na nabrežju, zgradi svetlobne jaške. Opraviti pa morajo tudi hišna kanalizacijska dela, dokler nabrežja še niso nasuta. Ta dela opravljajo zdaj. Ker bo cestička nasip ležala precej visoko ob nekaterih hišah, jih bo treba izolirati proti vlagi. Izolacijo izvrši mestna občina na svoje stroške. Vsa ta dela bodo v glavnem izvršena že ta mesec ter bo vozni promet otvoren že septembra.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice so seveda poznavajo.

— Ljubljanično strugo zdaj izpraznjuje dvakrat na teden, ob sprednjem in nedeljnem. Nenadno pa izpuščajo tudi deloma vsako noč, kot so obljudili v začetku. Blagodejne posledice

R. Dosevnik:

24

Prokletstvo ljubezni

Roman.

O, ona vam je pravi zaklad... Luma jo trka... in znamenita jasmovida ka je.

— A otrok?

To je moj nečak Claudinet, sin moje umrle sestre. No, ta pa ni za naš poseb. Neprestano stoka, pokveka, to je najina pokora. Sramoto mi dela, nič se ne da pomagati.

— Koliko je star?

— Sedem let.

Pri teh besedah se je Ramon za hip zamisli. Strašna misel, ki mu je bila širila v glavo, je dobivala konkrete oblike. Osveta!

Da, zares, to je bila osveta! Prav tak, kakršno si je želet... strašna. Ali mi bila morda še prestrašna, prekruta? Ne, saj je bil tudi sam smrtno ranjen. Ali je torej mogel oklevati?

Vstal je in dejal lopovu:

— Si torej vlomilec, lopov si in meši, da ni nobenega upanja, da bi se zmagel vrniti k poštenemu življenju?

— Prav nobenega... Kvečemu če bi podovedoval po roditeljih, ki jih nisem nikoli poznal, drugače pa res ne vem, čemu bi se odgovedoval svojemu socialnemu položaju, — je odgovoril vlo-milec.

— Vem, da si prišel sem krast.

Začel sem te in lahko bi te spravil pod krov. Toda ne boj se, ne izročim te roki pravice, nasprotno, predlagam ti nekaj, kar ti prinese več koristi nego še tak posrečen vlot.

— Kakor izvolite, gospod, samo da ne bo v vašem predlogu pasti, kajti vse si mi nič kaj ne diši.

— Kaj pa hočes reči s tem? — je vprašal Ramon.

— Mislim, da govorim jasno. Reči hočem, da krv pod nobenim pogojem ne bom puščal nikomur. Samo krv ni nikar! To mi ne diši.

— Ne, saj ne gre za humor, — ga je pomiril Ramon.

Za hip je omahoval, mraz ga je spreletel pri teh strašnih besedah, pa je takoj zopet nadaljeval:

— Izročiti ti hočem otroka in de-nar. Odpotuješ z njim zelo daleč, kamor te bo vleklo, izgineš z njim. In niodi, razumeš, nikoli ne boš smel izda-ti tajne te pogodb.

— Otroka bi se radi odkržali, a?.. Jaz naj bi ga vzgajal. To bi že šlo. To ne nasprotuje zakonu. Gotovo želite, da bi se naučil pri meni poštene obrti.

— Da, recimo vaše.

— Jaz sem samo brusač.

Saj si idealnejšega poklica ne morem misliti, — je odgovoril Ramon.

— Vprašanje je, kako bo zadovol-jen otrok, — je menil vlomilec. — Če je bistre glave, ga kmalu naučim bru-siti. Rad bi samo vedel, koliko dobim za hrano in šolanje.

Ramon je stopil k blagajni in vzel iz nje sveženi bankovcev.

— Ali že smem iztegniti roko zdaj ko sem postal vzgojitelj vašega otroka? — je vprašal lopov.

— Da, evo ti; toda ne pozabi, da mora ostati otrok živ.

— Ne bojte se, noben las se mu ne bo skrivil na glavi. Moja stara ima otroke sploh rada. Vaš sin bo najin.

Slimak je pobral vlomlisko orodje in spravil denar v žep.

— Pojd! — je zaklical Ramon.

Slimak je odšel za njim. Krenila sta skozi jedilnico in se ustavila v pred-sobi.

— Počakaj tu. Pustim te zunaj, da te ne bo nihče videl.

Ramon je hitel v drugo nadstropje in stopil tiko v otroško sobo. Otrok je mirno spal.

Ramon ga je vzel v naročje. Dete se je prebudilo in si prestrašeno pomelo oči, ko je pa spoznalo očeta, se je pomirilo in zaščepalo:

— Objemi me, papači.

Zlata glavica se je naslonila na Ramonovo ramo in dete je zopet zaspalo. Ramon je bil slep in gluhi. Zavil je otroka v odejo in ga odnesel.

— Evo ga, — je dejal mož, ki je čkal v predсобi.

— Ta je pa res lep; ne da bi se vam hotel prizovati, gospod, moja častna beseda, zelo je vam podoben.

— Molčite in hajdi z menoj! — je zarentala Ramon.

Odprl je vrata. Odšla sta tiko iz hiše in Ramon je predvino odprl vrata v ograji. Zunaj se je že danilo. V dajlavi se je razprostiral bušonjski gozd. Slimak je pograbil otroka in se spustil v dir, kar so ga nesele noge.

Ramon je zrl za njim, dokler ni izginil v dajlavi. Nobena mišica njegovega obraza se ni zganila, njegovo srce je ostalo hladno. Mar ni bil to sin drugega? Pankert, prokleti plod zakonomstva!

Počasi se je Ramon vrnil v kabinet, sedel k pisalni mizi in začel pisati. Pisal je dve uri. Potem je pa odšel v predсобo, vzel klobuk in plašč, stopil tiko v vratom materine sobe in rahlo potekal.

Stara dama je takoj odprla. Tudi ona je bila že pripravljena. Ozrla se je na sina. Toda njegov obraz je pričal o tako neomajni volji, da ga ni niti vprašala, za kaj se je odločil.

— Pojdiva, mati, — je dejal.

Mimo hiše je ta čas slučajno privo-zil izvošček. Ramon ga je poklical, pomagal materi v kočijo, sedel k nji in poklical vrtnarja, rekoč:

— Izročite tole pismo milostivi, ko se prebudi.

Izvoščku je pa naročil, naj požene kar se da na orleanski kolodvor.

Vrtnar se je vrnil v hišo trdno pre-pričan, da spremeni grof svojo mater na kolodvor k jutranjemu vlaku.

Komaj je zaprl za seboj vrata, je zaslišal glas mlade gospe.

— Komu pa nosite to pismo? — ga je vprašala.

— Vam, gospa grofica.

— Dobro, dajte mi ga.

Nesrečno ženo je obšla zla slutinja, čim je imela pismo v rokah. Za hip je oklevala, potem je pa z drhticimi rokami raztrgala kuvert in nagnje prečitala pismo. Glasilo se je:

»Gospa!

Izmisli sem si osveto, ki bo kruto zadelo vas vse, vas, vašega otroka in vašega ljubčka. Usoda sama mi je po-magala izmisliti si tako osveto. Kaznovati vas hočem z vašim lastnim zločinom. V hipu, ko boste čitali te vrstice, ne boste več imeli svojega sina. Za vedno bo mrtev za vas in za svojega očeta.

In vendar bo živ. Ubiti ga bi bila nepopolna kazen za vaš zločin. Našel sem nekaj boljšega. Izročil sem ga človeku, ki mu bo od danes oče.

Ta človek je lopov, vlomilec, izme-ček človeške družbe, zločinec. In on ga bo vzgajal ter učil tako, da napravi iz njega to, kar je sam.

Prepovedujem vam iskat ga zdaj. Sestanek se z njim nedvomno čez nekaj let, ko ga pojedete iskat po kazni-

nicih in sodnih dvoranah; a kdo ve, če me usiši nebo, ga najdete morda že na morišču.

Zbogom. Nikoli več me ne boste videli.

Ramon de Montaur.

V družbi.

Na domači zabavi govore zelo uče-jo o kalorijah, vitaminih in hormonih.

Hormoni, pravi priletna dama, so menda indijansko pleme, ki živi v mnogočlenstvu.

Letos je polarno leto

Začelo se je 1. avgusta in bo trajalo 13 mesecev — Prvo polarno leto je bilo pred 50 leti

Lahko je reči ali zapisati, da je le-tošnje leto polarno, težko je pa to la-jiku razumeti. Naziv prav za prav ni pravilen. Znanstvena raziskavanja v tem letu bodo namreč obsegala vso zemljo, vsaj kar se tiče prirodoslovnih ved, ki jih je polarno leto posvečeno, torej meteorologije in zemeljskega magnetizma. V pogledu meteorologije bo naloga leta odnosno dela učenjakov v tem letu proučiti na vsej zemlji zla-sti višino stratosfere in sploh spoznat fizične lastnosti ozračja, ne samo pri tleh, temveč tudi v višjih zračnih plasti. Druga naloga bo proučevati premikanje različnih zračnih plasti in ugo-votiviti, kako se njihove lastnosti med premikanjem v druge dele ozračja iz-premijajo in torej tudi, kakšno je kot posledica teh izpremjanj vreme.

Neodvisno drug od drugega sta pris-šla na idejo profesor mornariškega

observatorija v Hamburgu Neumayer in pa Karl Weyprecht, avstrijski mornariški častnik, ki je vodil dve ekspe-diciji v polarni kraju. Na drugi ekspe-diciji je odkril z Julijem Payerjem Žemljo Franca Jožefa. Na povratku je pisal še na ladji »Tegethoff« o potrebi strniti se k sistematičnemu proučevanju polarnih krajev, kar bo večjega po-mena, kakor pa lov za dosegno obeh te-čajev. Payer je kakor Neumayer pravilno ugotovil, da poedine ekspedicije nimajo tolikega pomena, če ne gredo na pot istočasno, kakor če bi še istočasno. Pravilno je tudi ocenil važnost polarnih krajev.

Največjo zaslugo za prvo polarno leto je imel nedvomno Weyprecht, ki se ni bil nobenih ovir. Po osmih letih, ko ga ni bilo več med živimi, je bilo 1. 1882-83 organizirano prvo polarno leto po celi vrsti kongresov in konfe-renc. V spomin na prvo polarno leto se imenuje zopet polarno leto sedanje svetovno znanstveno podjetje, ki je dala inicijativo zanj zopet hamburska Seewarte. Polarno leto se je pričelo 1. avgusta in bo trajalo 13 mesecev.

12 milijonov kilometrov prevozil

Senior sprevodnikov Mauer je že 40 let v službi srednjeevropske družbe spalnih vagonov in v tem času je pre-vozil okrog 12 milijonov km. Ta pot je 250 krat daljša od poti okrog sveta. Mauer, ki je zdaj že štiri leta višji kontrolor, se je vozil najprej na proggi Paris-Carigrad-Ostende-Petrograd. Na tej proggi je bil v službi 6 let, potem se je pa začel voziti po vsej Evropi. Često so potovali z njim cesarji, kralji, knezi in drugi mogočnejši tega sveta. Bilo je malo kronah glav in drugih veljakov, ki bi jih ne bil na lastne oči viden. Prepovalo je tudi Skandinavijo in Turčijo. Senior sprevodnikov je doživel seveda tudi mnogo zanimivega; nazivnike so bile vožnje po Orientu, kjer je često vozil maharadže z njihovimi haremci. Zjutraj so ga našli v policijskem zaporu obsežnega. Njegova tragedija je vzbudila splošno sočutje. Pokojni zapušča ženo, ki jo je imel zelo rad. Sploh je bil vzoren mož in živel je v srečem zakonu.

S pesmijo okrog Evrope

V torek dopoldne se je pojavil v Pragi čuden avtomobil, ves popisan v tujih jezikih in z velikim lepkom, ki je bilo na njem napisano »Iz Prage v Prago, okrog Evrope«. Avtomobil je bil popisan z danskimi, švedskimi, franco-skimi, nemškimi in italijanskimi napisi in imeni mest. V Prago je prispel avto-mobil radostno, kajti potnici, sestri Verevkinovi, ki sta se s pesmijo vozili podludo leto po Evropi, sta porabili Prago kot zadnjo etapo svojega zani-mivega potovanja. Samo nekaj je kazalo na končni postaj 24.999 km, tako da je manjkal do 25.000 km samo en kilometer.

Avtomobil, ki sta sestri Verevkinovi, ki sta v njem prepotovali vse Evropo, lahko po pravici imenujemo pojoči avto-mobil, saj sta sestri na potovanju skoraj ves čas prepevali. Skoraj v vsakem mestu se je avto odpril kot glasbena omarica in po koncertnih dvoranah sta zardonela dva mlada glasova, ki sta propagirala rusko in slovansko pesem. V Pragi ostaneta Marija in Anastazija Verevkinovi deli časa, ker sta dokazali, da je pot od Prage do Prage dolga 25.000 km in da je lahko človek pre-vozi v edinim premoženjem — pesmijo.

Žrtev nesporazuma

V St. Gilgenu v Avstriji je postal 54letni bančni prokurist Ernst Geiringer žrtev čudnega nesporazuma. Mož je hodil že več let na počitnice v St. Gilgen, kjer je rad zahajal v družbo svojih dunajskih prijateljev. Bil je do-broden, šaljiv družbenik, ki je rad zbirjal žale in zabavljal svoje prijatelje. V torek proti večeru je stopil v bližnjo delikatesno trgovino, da bi si kupil prigrizek za večerjo. Na pulju je opazil bankovec za 50 šilingov in ga v šali spravil v žep. Ko je plačeval prigrizek, je položil na mizo 1.40 šilinga, poleg tega pa še bankovec za 50 šilingov, češ, naj trgovec v bodoče paži, da ne bo puščal na pulju denarja.

V trgovini je bil pa slučajno navzoč še nekdo, ki je odšel po stražnika, če-prav je vedel, da gre za žalo, ne pa za za-tativno. Stražnik je odvedel Geiringerja na stražnico, kjer je moral prenočiti, ker ni imel pri sebi nobenih dokumentov. Rahločutni poštenjak si je vzel to tako k srcu, da se je ponosi obesil. Zjutraj so ga našli v policijskem zaporu obsežnega. Njegova tragedija je vzbudila splošno sočutje. Pokojni zapušča ženo, ki jo je imel zelo rad. Sploh je bil vzoren mož in živel je v srečem zakonu.

Po avtomobilski nesreči

Stražnik: Kdo je šofiral?

Nihče, gospod stražnik. Vsi smo sedeli zadaj, ko se je pripetila nesreča.

Učitelj:

Ti torej niti ne veš, katerega leta se je začela sedemletna vojna?

Učenec: Ne, gospod učitelj, pač pa vsem, kako dolgo je trajala.

Tehten razlog.

Zakaj si razdrli svojo zaroko? Saj si se baje že pripravil k poroki.

Saj baš zato sem jo razdrli. Z Ma-ričko sva šla pogledat stanovanje in moja bodoča tašča je trdila, da je za tri ljudi pretesno.

Nista se razumeli.

Kaj, gospa, 13 otrok imate? Po-tem pa že ne morem sprejeti službe pri vas.

Mar ste praznoverna?

NOVI VINODOL